

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ

Munkatársak:

Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél.

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében.

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnének.

A bujdosók idehaza.

Kétszáz esztendő s hontalanságuk után meszsze, idegen földből megtérnek a nagy bujdosók. Kétszáz esztendőnek kellett leperegni, hogy hazai földben pihenjenek Rákóczi Ferencz és bujdosó társainak hamvai.

Az óriási távolság és a messze idő azonban megtartotta szívünkben és lelkünkben a nagy szabadsághősöket. Számtalan sóhajunk, megannyi panasz hangunk röpiült a Marmara tenger partja felé. Mikor bajban voltunk, midőn veszedelem fenyegetett bennünket, kérdeztük: „Hol vagy dicső fejedelem? Merre vagy Rákóczi Ferencz?”

És csodás szelleme megjelent képzeletünkben és renyhe vérünk felpezsdült, forrt, forrongott; lomha idegeink megfeszültek; egész lényünket szokatlan tűz hevítette s bátrabban néztünk volna a bennünket fenyegető veszedelmek elé.

Mire e sorok megjelennek, az egész országot betöltő harangok zugása jelzi Rákóczi és bujdosó társainak megtérését a hazai földre. Már idehaza lesznek a szabadsághősök, már magyar nyelv csendül az ajkakon, már örömkönnyek perdülnek alá a szemekből.

Az egész világ láthatja, hogy a magyar nemzet örömben és bánatban egységes tud lenni; a föld népei bámulni fogják, hogy a magyar mennyire szereti, mennyire imádja, mennyire bálványozza dicső nagy hőseit; mennyire nem tudja felejtetni, mily élénken, mily elhomályosítatlanul ragyog, tündököl lelkületében nagyjainak emlékezte.

Rákóczi Ferencz és bujdosó társainak ha-

zaérkezése örömnépe a magyar nemzetnek, mely két évszázadon át várt türelemmel, türt férfiassan, remélt Istenben vetett hittel és nem hiába, mert az idegen földben, messze Törökországban pihenő Rákóczi Ferencz és bujdosó társai hamvai végre hazakerültek. Kossuth Lajos után Rákóczi Ferencz! A két nagy, halhatatlan, hatalmas szellem hamvai találkozhatnak a hazai földben.

Büszkék lehetünk mi magyarok, hogy ilyen férfiakkal áldott meg jó szellemünk, büszkék lehetünk, hogy ilyen szellemóriások magyarnak születtek, magyarok voltak és magyarok maradtak. Hadd lássa a világ, hogy van egy magyar nemzet, mely nem szolgaságban sinylék, hadd lássa a föld népe, hogy voltak nagyjaink, kik szabaddá tették, kik megvédelmezték ezt a sokat hánytorgatott, sok csapáson általmenő nemzetet.

Zugnak a harangok gyönyörű ünnepre, isteni tűz lángol, ragyog a szemekben; hullong, perdül könnyünk, megannyi igaz gyöngy, örömkönnyek ezek, amiért hazajött, amiért hazatért dicső fejedelmünk, Rákóczi Ferenczünk.

Örülünk, hogy hazatért Rákóczi Ferencz nagy fejedelmünk; dicső hamvai mellett tanulunk hazaszeretetet, igazi, hamisítatlan honszerelmet.

És ti honleányok elmélkedjétek Zrínyi Ilona lelket emelő tettein, tanuljatok tőle hazafias embereket, valódi asszonyokat nevelni; tanuljatok lelkesedést, erős öntudatot, szilárd önbizalmat és szívós tetterőt.

Ünnepeljünk az ünneplőkkel, imádkozunk

az imádkozókkal! Hö fohásunk szálljon a magyarok Istenéhez, ki adta nekünk Rákóczi Ferenczet, ki hősoket adott nekünk a legválságosabb percekben és ki megtartotta ezt a földet nekünk.

A gyulafehérvári petitió.

F. é. október 23-án kezdette meg a Curia a gyulafehérvári orszgy. képviselőválasztás ellen Wagner Sándor és tizenegy társa által benyújtott kérelem tárgyalását.

A kérvényezők képviselőiben Aigner Adólf és Dr. Bleuer Samu jelentek meg, Dr. László Mihály megválasztott orszgy. képviselő védelmére Dr. Ragályi Lajos jelentkezett, míg a választást védő választók képviselőiben Dr. Mayer Ödön nyújtotta be meghatalmazását.

Vavrik Béla elnök (előadó: Sároi-Szabó curiai bíró) megnyitván a tárgyalást, Dr. Mayer Ödön ellenkérelmet nyújt be, melynek megvizsgálása végett a bíróság visszavonul és pár percz múlva újra megjelenvén, elnök kihirdette, hogy a Curia az ellenkérelmet alakilag hibátlannak találván, azt elfogadta.

Mint hogy a választást védők a petitió ellen alaki kifogást nem emeltek, elnök a kérelmezők képviselőinek adta a szót, kik közül Aigner Adolf terjesztette elő szóval a petitiót, melynek minden pontját fentartja, vádolván a László-pártot, hogy 36-an szövöztek Lászlóval és az utóbbitól kapott 20,000 koronából 205 választót megvásároltak, de mert ez nem volt elég és minthogy az említett 36 választó a saját szavazataért is pénzt kötött ki, az eként fölmerülő jelentékeny többlet kiadást László Mihály nekik megtérítette. Vádolta továbbá, hogy ugyanez a 36 választó a megvásárolt 205 választót a választás előtti éjjelen a Hungáriában etette itatta, bezárta és ekként erőszakkal is megakadályozta választói joguk szabad gyakorlatában és tekintve, hogy

T Á R C Z A.

II. Rákóczi Ferencz emlékezete.

Magyarország kegyeletes népe a mai és holnap nappal kegyeletes nagy ünnepet ül. Hegyei, völgyei közé az Alföld ünnepies hangulatu rónán keresztül visszatérnek azok a nagy vértanui a haza- és szabadságszeretnek, kik azzal a lelket emésztő tudattal szakadtak el, hogy a haza szent földjét, melyhez egész valójukkal voltak kapcsolva, többé nem fogják látni. II. Rákóczi Ferencznek és bujdosó társainak hamvait szállítja haza Törökországból a nemzeti hála, hogy ne idegenben kelljen tudnunk őket, hanem itt a szemünk előtt legyenek, hogy mindennap leróhassuk irántuk hódolatunkat, hogy lelkünk a nemzeti küzdelmek napjaiban rájuk tekintsen erőt meríteni az ő önfeláldozó kitartó törekvéseikből.

A történelem felvéste lapjaira II. Rákóczi Ferencznek, a nagy szabadsághősnek emlékezetét, de ujtsuk fel élete folyamát ezen jelentős időben, hogy küzdelmének céljait megérthessük és hogy példája fölemeljen és lelkesítsen.

Magyarországon harmincfél száz évvel ezelőtt nagy háboruk tomboltak, melyeknek az volt a végső céljuk, hogy Magyarország felszabaduljon a török iga alól. A keresztény fegyverek legszebb diadalainak egyike Buda felszabadítása volt 1686-ban. Majd következtek a mohácsi (1687), a szalánkeméni (1691), a zentai (1697) diadalok, melyek hazánk nagy részét a török iga alól

fölmentették. Azonban a felszabadulás után Lipót király tanácsosai és hadseregei hihetetlenül nyomorgatták a belső háboruk és török uralom alatt elpusztult Magyarországot. A kormány törvénytelen és alig elviselhető adókkal terhelte meg a népet, a katonaurak tönkretették zsarolásukkal úgy a nemes udvarházát, mint a pór szegényes lakóházát és jóllétét.

Abban is derekasan működtek, hogy a visszahódított területeket idegenekkel népesítsék be. Szóval tele volt a nemzet panasszal, keserűséggel, de nem volt honnan tengernyi bajában segítséget, oltalmat remélhetett volna, türe tehát néma megadással szenvedéseit. Csupán a felsőmagyarországi főurak töprengtek és folytattak eszmecserét a haza sorsáról családi összejövetelek alkalmával.

Ekkor költözött közük Bécsből Rákóczi Ferencz nejével. Tőle várták a szenvedő haza ügyének felkarolását a hazafiak. De hát miért csügöttek oly reménykedéssel rajta mindenen? Mert hősok véréből származott! Nagypapja II. Rákóczi Gy. Erdély fejedelme volt, anyja Zrínyi Ilona a hős Zrínyiek minden nemes tulajdonságának megtestesítője, mostohaatyja Thököly Imre, ki ekkor a száműzés keserves kenyerét ette. De Rákóczit épen őseinek balvégzete rettentelte vissza, hogy fegyveres erővel lépjen az országy törvényeinek védelmére. Azonban végre a szilaj lelkesedésű Bercsényi Miklós gróf rábeszélése meggyőzte Rákóczit, hogy a nemzeti mozgalom élére kell állania. Ekkor lépett összeköttetésbe XIV. Lajos francia királlyal. Azonban Lehmann kapitány, ki vállalkozott, hogy levelezését el-

uttatja a francziák királyához, árulójává lett. Rákóczit az udvar elfogatta és Bécsu helyt ugyanabba a börtönbe záratta, honnan 30 évvel azelőtt nagyatyja a verpadra lépett. Szerencsére nemes lelkű neje mindent megmozgatott kiszabadítása érdekében, ami sikerre is vezetett. Ekkor egyenesen Lengyelországba sietett, hol a francia király követével léptek érintkezésbe. A felvidéken ezen időben népmozgalom tört ki, melynek vezetői Rákóczit és Bercsényit kérték föl vezérének. Rákóczi az „Istenért és szabadságért” feliratu zászlókat küldött be. A Rákóczi-uradalmakból sok nép sereglett a zászlók alá, de Károlyi Sándor szétugrasztotta őket.

Nemsokára (1703. jún. derekán) Rákóczi is bejött az országba, hol Nagy-Kálló és Huszt csakhamar kezébe kerültek, négy vármegye nemessége szintén melléje állott. A következő év tavaszán vagy 70,000 ember állott zászlai alatt, s az Alföld a Dunántullal együtt kezébe került. Az udvar kísérleteket tett a megbékélésre, de a magyarok nem hittek az ígéretekben, hiszen már oly sokszor csalatkoztak! Csattanósan fejezi ki ezt a kiirthatatlan bizalmatlanságot a „Ne higgy magyar a németnek” cz. kis vers.

Rákóczit 1704-ben Erdély is fejedelmévé választotta. Mikor I. Lipót 1705. máj. 15-én meghalt, kétséges volt, hogy több Habsburg király fogja-e hatalmában birni Magyarországot.

Ugyanezen évben Szécsenyben országgyűlést tartottak, amelyen Rákóczit vezérő fejedelmévé választották. A szövetséges rendek a békealkudozásokban Er-

Végbél-,
Aranyér-,
Cukor-
betegeknek,

gyermekágyasoknak és cse-
csemőknek nélkülözhetetlen.
Minden tisztaságot szerető embernek
feltétlen szükséges a „Zéro” hasz-
nálata, mert abszolút tiszta és
kellemes érzést nyert általa. =

Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a papírnál. Kapható mindenütt!

„ZÉRO” szabadalmazott vattaárugyár
BUDAPEST. Telefon: 87—52.

az inficiált szavazatok levonása után Lászlónak többsége nem maradt, kérte a választás megsemmisítését, de eljettette ama petícióbeli kérelmet, hogy a szavazatok le-s hozzászámítása útján Dr. Küffer Béla többsége állapittassék meg s ő mondassék ki a Curia által, megválasztott orszgy. képviselőnek, mert a Curiának egyöntetűvé vált gyakorlata szerint az adott esetben ez helyet nem foghat. Előadja bizonyítékait, jelesül kéri kihallgatni a vesztegető és megvesztegetett választókat, továbbá megnevez 35 tanut és becsatol 11 drb. nyilatkozatot.

De kéri a választás megsemmisítését azért is, mert a cur. bír. törv. 3. §. 21. pontja ellenére és habár a 169. §. kifejezetten rendeli, a választás nem a központi választmány által megállapított városrészenkinti sorrendben történt, hanem úgy, hogy a választási jegyzőkönyv világos tartalma szerint a választási elnök felhívta ugyan városrészenként a szavazókat, de mert egyetlen választó sem jelentkezett, „a megjelentek hozzájárulásával“ városrészekre való tekintet nélkül tűzte ki a szavazást, már pedig az idézett 3. §. 25. pontja szerint: érvénytelenségi ok: „ha az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 75. és 83.§ ai (jelen törvény 159. §.) ellenére azon községek vagy városrészek, a melyek a megállapított sorrendben meg nem jelentek, szavazásra fel nem hivattak és e mellett kimutattatik, hogy a képviselőre legalább annyi érvényes szavazat nem adatott, a mennyi a választói névjegyzékben foglalt összes választók általános többségének megfelelő“ és ekként, minthogy a választási elnök a sorrendben meg nem jelent városrészeket többé szavazásra nem hívta föl, hanem városrészekre való tekintet nélkül vette be a szavazatokat, evel megsértette a törvény parancsoló rendelkezését.

Ezzel kapcsolatban a 3. §. 26. pontja alapján is megtámadja a választást, mert a 159. §. szerint: „Miután minden község vagy városrész a megállapított sorrend szerint szavazott és szavaztak vagy szavazásra felhivattak azon községek vagy városrészek is, a melyek a megállapított sorrendben meg nem jelentek, a választási elnök legalább egy órai és két órán tul nem terjedhető határidőt tűz ki a szavazásra való jelentkezésre,“ — a választási elnök pedig ennek ellenére, akkor tűzte ki a zárórát, „a mikor a választók nagyrésze már leszavazott.“ Nyilvánvaló, hogy miután a választási elnök megsértette a törvénynek a sorrendben való leszavazásra vonatkozó intézkedéseit, ezzel felforgatta a választást szabályozó törvényt és miután ekként el sem következhetett amaz időpont, a mikor törvény szerint (sorrendben való leszavazás után) a záróra kitűzendő lett volna, erre merőben önkényesen egy oly időpontot volt kénytelen választani, amelyet a törvény ki nem jelölt és mely szabálytalan

dély különállását kívánták, hogy ez legyen a béke megtartásának biztosítóka, amibe azonban József király nem egyezett bele. A felkelők azonkívül a külföldi hatalmak kezességét is kívánták a békeföltételek megtartására nézve, ami szintén legyőzhetetlen akadályt gördített a kibékülés elé.

A magyarság a külföld segítségét is igyekezett megnyerni, de Lajos a francia király mindaddig nem akart szövetséget kötni velük, amíg a Habsburgok alattvalói. Így mondták ki 1707-ben az ónódi gyűlésen a Habsburg-háztól való elszakadást. A francia király ekkor azonban maga is oly szorultságban volt, hogy ha akarta volna, sem tudta volna segíteni a fölkelés ügyét. A felkelés ezen időtől fogva lassankint aláhanyatlott, a háborúval járó sok nyomoruság a népet is kifárasztotta. Nagyobb hadakat az ország anyagi erőinek megfogyatkozása miatt nem tudott kiállítani s a hadi szerencse is elpártolt tőle. Rákóczi hadai 1708-ban Trencsénnél, majd 1710 ben Vadkertnél vereséget szenvedtek. Ezzel a nemzeti ügy sorsa el volt dőlve, jobb fordulatra már alig volt reménység. Rákóczi még bizott Péter cár segítségével, melynek sürgetése végett Lengyelországba ment, de Károlyi Sándort, egyik vezérét a békealkudozások folytatásával bizta meg. A rendek elfogadhatóknak találták a feltételeket és Rákóczit hívták, hogy a békét kösse meg, ő azonban bizva a muszka cár biztatásaiban, mást határozott. Így Károlyi Sándor megkötötte a békét 1710-ben, mely Rákóczira nézve is elég kedvező feltételeket szabott meg. Megtarthatta volna összes ingó és ingatlan javait, visszanyerte volna két fiát, ha három hét alatt a hűségesküt leteszi. A fejedelm nem volt erre hajlandó, inkább lemondott óriási vagyonáról, kész volt számkivetésbe menni, semhogy a lelkiismeretével ellenkező alkut elfogadni. „Ha a rendek nagy része elfogadta és a Károlyi által kialakított békét, azt akarta, hogy ő és társai továbbra is fennmaradjanak mint élő tiltakozás minden oly intézkedés ellen, amely csak a legkisebb mértékben is csorbitja Magyarország függetlenségét.“ (Szalay A.: II. Rákóczi F. 24. l.)

intézkedés a 3. §. 26. pontja szerint a választás abszolút érvénytelenségét vonja maga után.

Dr. Ragályi Lajos pontról-pontra ezáfolja a petíciót, kimutatja, hogy a választási visszaélésekre vonatkozó vádak merőben alaptalanok, valótlanok és becsatol 81 drb. közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatot, melyekből kitűnik, hogy a petícióhoz becsatolt nyilatkozatok kiállítói azok tartalmát valótlanok jelentik ki, sőt azok is, kik e nyilatkozatokon tanukként szerepelnek, közjegyzőileg hitelesített nyilatkozatban erősítik meg, hogy kérelmezők a becsalt nyilatkozatokba nem azt irták be, a mit az illető vallott, hanem ennek homlok-egyenest ellenkezőjét. Reámutat arra, hogy az összes különböző időben és helyeken állítólag előfordult visszaélésekre a petítió a bizonyítékokat cumulálja és pl: körülbelül 300 tanuval akarja bizonyítani, hogy mik történtek egy és ugyanazon időben a m.-portusi kocsmában és a Hungáriában, — holott fizikai lehetetlenség, hogy egy és ugyanazon tanu egyidőben mindkét helyen lehetett volna, ugyanannyira, hogy a bizonyítási próbálkozás komolynak nem is tekinthető. Reámutat továbbá a kérelemnek azon szerkezeti hibájára, hogy az a 3. §. 27. pontjára van fektetve és csak „ennek kimutatása végett“ sorolja fel a petíció azon tényeket, melyek a 3. §. illető pontjai szerint érvénytelenségi okokat alkotnak, holott a 3. §. minden egyes pontja külön-külön érvénytelenségi okot képez s ennek folytán kivan zárva annak lehetősége, hogy valamely tény a 3. §. több pontjába ütköző érvénytelenségi okot képezhessen és kivan zárva annak lehetősége, hogy a 3. §. 2., 4., 6. és 10. pontjába ütközőként felhívott érvénytelenségi okok, nem mint önálló, hanem együttesen, mint a 27. pontba ütköző érvénytelenségi ok legyen elbírálható; ugyanezért kérte, hogy a petíciónak nem a 27. pontra alapított része, már a felhozott okból érdemleges elbírálás nélkül figyelmen kívül hagyassék, elutasitassék.

Ezután áttér az alaki érvénytelenségi okokra, melyek alaptalanságát jogi tanulmány számbamenő fényes szónoklattal, meggyőzően mutatja ki, a törvény helyes értelmezése, az annak alapjául szolgáló jogi gondolat bravuros kifejtése és a törvény indokolásának bő idézése kapcsán. A jogi körökben élénk elismerést keltő jogi fejtegetés alapgondolata az, hogy a törvény intézkedéseiből esetleg kimagyarázható, hogy a városrészek kétszer hivassanak föl szavazásra, de sehol sem rendel a törvény, hogy ez a kétszeri felhívás a választási elnök részéről jöjjön. Igenis elrendeli a törvény, hogy a központi választmány megállapítsa a szavazási sorrendet és ezen megállapítását a lehető legnagyobb nyilvánossággal tegye közhírré, hogy minden választó megtudhassa, hogy mikor, mely sorrendben gyakorolhatja

Rákóczi élete ezután a bujdosás keserveiben telt el. Két évig Lengyelországban maradt, de ezután Franciaországba ment, hogy tervei érdekében jobban működhessek. Majd 1717-ben a török szultán meghívására 40 személyből álló kísérettel Törökországba költözött, hogy az épen folyó háboruban tervei érdekében működhessek. Ugy hitte, hogy a szultán nagy keresztény hadat bocsát rendelkezésére, mellyel visszaszerezheti Magyarországot. Azonban a török csak ijesztőnek akarta felhasználni, hogy kisebb lázadásokkal bénítsa III. Károly hadainak működését. Erre Rákóczi, noha a török a fenyegetésektől sem riadt vissza, nem volt rábírható. Még egyszer fölesillan a remény, mikor 1733-ban a lengyel örökösödési háboru kitört, hogy céljai talán megvalósulnak. De ez a csalódás sem töri meg, minthogy már régen beletörődött volt a megváltozhatatlan helyzetbe. Ott élt hiveinek egyre fogyatkozó kis csapatával Rodostóban. Haláláig megtudta őrizni méltóságát, mely már a francia udvarban is oly nagy hatást tett XIV. Lajos előkelő udvari embereire. A sorstól rámért csapások elviselésében keresztényi türelemmel fegyverkezik fel s Isten oltalmában bizva szenved a hazátlanság keserveit. Keresztény megadása átszáll környezőire, hű embereire, akik ép oly megadással viselik keresztjüket. Mikor 1735. nagypénteken megválnak a földi élet szenvedéseitől, úgy érzik, hogy nemesak nemeslelkű vezérüket és fejedelmüket veszítették el benne, hanem egyuttal atyjukat is.

Most már a hazátlanság hosszú évei után dicső anyjával és hiveivel együtt visszaérkezett, hogy mindörökké velünk legyen. Zarándokoljunk el legalább lelkileg nemzeti küzdelmeink ezen legendás hősenek sírhelyéhez. Verjenek gyökeret minden ifju lelkében az ő erényei: az önzetlen hazaszeretet, áldozó készség, nemeslelkűség, munkaszeretet, mert csak így lehet hazánkat oly boldoggá tenni, mint a milyenné a dicső fejedelem tette volna, ha küzdelmeit siker koronázza! Szelleme legyen velünk életünk harczaiban!

slkötmányos jogait. Az első felhívást tehát a központi választmány bocsátja ki és a választási elnöknek az a kötelessége, hogy a közp. vál. által megállapított sorrendben jelentkező szavazókat elfogadja, szavazatukat bevegje, ehhez tehát a maga részéről külön felhívással hozzájárulnia nem szükséges, hanem igenis további kötelessége a törvény szavainak világos rendelkezése szerint azon községeket vagy városrészeket, melyek a megállapított sorrendben meg nem jelentek, szavazásra felhívni. E kötelességének a választási elnök, még kérelmezők előadása szerint is, a legnagyobb pontossággal megfelelt, mert miután a közp. vál. által megállapított sorrendben egyetlen városrész, egyetlen szavazó sem jelentkezett, ő a választási jegyzőkönyv tanuságaként is minden egyes városrészt a megállapított sorrendben szavazásra felhívott és csak akkor engedte meg a sorrend nélküli szavazást, midőn ezen felhívása is eredménytelen maradt. Kiemelte és a törvény indokolásának idézésével kimutatta, hogy a sorrendben való szavazás megengedését stb. azért követeli a törvény oly szigoruan, hogy a választók alkotmányos jogának gyakorolhatása biztosítva legyen és hogy a szavazásból ne legyen kizárható egy elnöki intézkedéssel a választók egész csoportja. És a választási elnök intézkedése nem hogy megakadályozta volna, hanem a legszélesebb méderben biztosította és érvényre juttatta a törvény ezen célját, mert hiszen 641 választó közül 560 választó szavazott le s nem merült fel panasz sem a választás alkalmával, de még kérvényezők sem állítják, hogy a panaszolt elnöki intézkedés folytán, bár egyetlen egy választó is megfosztatott volna szavazati jogától, avagy hogy a sorrend nélküli szavazás bármi irányban befolyásolta volna a választás eredményét. Ellenben becsatol egy hatósági bizonyítványt és az előző választásokról felvett jegyzőkönyveket, melyekből kitűnőleg az utolsó két évtizedben mindig így történt a szavazás és hogy a polgárok készakarva nem jelentek meg a megállapított sorrendben az urnánál, hogy szavazataikat azután minden sorrendi korlát nélkül kényelmesen akkor adhassák le, a mikor ezt mindegyik egyéb elfoglaltságának megzavarása nélkül, tetszése szerint választott, alkalmas időben megteheti.

A második tárgyalási napot Dr. Mayer Ödön előadása töltötte ki, aki az ellenpetíció előadásával kezdte meg beszédjét. Kiemelte, hogy két évtized óta Gyulafehérvárt a 67-es alapon álló párt küldötte képviselőjét a parlamentbe, többször egyhangulag, de ha volt is ellenjelölt, mindig tulnyomó többséggel. E nagy többségben levő pártnak tehát nem volt szüksége arra, hogy győzelmét meg nem engedett eszközökkel biztosítsa, hanem erre igenis szüksége volt az idegen ellenjelöltnak, aki csekély pártjának megnövelése okából behozta a corrupeziót Gyulafehérvár városába. Vesztegetéssel, etetéssel-itatással, erőszakoskodással szerezte meg választóinak zömét és kimutatható, hogy 159 választó szavazatát az ellenjelölt főkortesei pénzen szereztek meg. Minden egyes vesztegetési esetet külön ád elő, megjelölve a helyet, időt, összeget, megnevezvén a vesztegetőt és megvesztegetettet, a vesztegetés körülményeit és feladva a bizonyítékokat. Előadja folytatólag, hogy az ellenjelölt, táborkarával történt megbeszélés után személyesen rendelte meg Haas Vilmosnál és Fehér Sándornál a választás előestéjén adott vacsorát, előadja, miként ettették és itatták a két vacsorázó helyre gyűjtött választókat, hogyan csukták be éjszakára a leitatott, megbízhatlanabb elemeket, hogyan verték el és terrorizálták a szökni akarókat és minden egyes adatot számos nyilatkozattal és tanukkal bizonyít. Valóban meglepő tehát, ha azok, a kik ily rút módon befolyásolták a választást, merészkednek saját bűneiket az ellenpártra tolni és már is valótlanok bizonyult adatokkal a választást megtámadni. Nemesak valótlan, de felháborító és megütközéssel utasítja vissza ama vádat, hogy a petícióban megnevezett Fábián Sándor nagyprepost, Novák Ferencz polgármester, Jónás Adolf nagybirtokos és az ott megnevezett ügyvédek, orvosok, kereskedők pénzért, ételért, italért szavaztak volna. Eme hallatlan vád önmagán hordozza a valótlanosság bélyegét. És a milyen hihetetlen a vád, olyanok a bizonyítékok is. Nem kevesebb, mint 267 tanut adnak föl a kérvényezők az összes vádakra és ezek között arra is, hogy László Mihály huszezer koronát adott át választási czelokra. Ugyan bizony ki fogja elhinni kérvényezőknek, hogy László M. a vesztegetésre szánt összeget népgyűlésen adta át s ezek után ki tekintheti a petítiót komolynak? Bizonyára még kérvényezők maguk sem!

Hogyan jött létre ez a petítió? A választás után eljött a bukott ellenjelölt bizalmi férfiujával Gyulafehérvára és itt a bukott párt vezérférfiai által erélyesen támogatva 2 héten keresztül hajszoltak választási visszaélésekre vonatkozó adatok után, de ilyeneket, mert nem

léteztek, a legnagyobb erőmegfeszítés és minden befolyásuk felhasználásával sem tudtak kinyomozni. Végre is tanácstalanul összeült a bizottság, elővették a Lászlóra leszavazottak névjegyzékét és ebből elsősorban elkülönítették azokat, a kik a bizottság előtt rokonszenvesek voltak, vagy a kiknek meghurcoltatását egy vagy más okból elmellőzni akarták. Ilyen vagy 50 akadt és a megmaradt 242 választót két csoportba osztották találmra és pedig egy 36-os csoportot kineveztek vesztegetőknek; a többiket pedig megvesztegetetteknek a nélkül, hogy szabatosabban meghatározták volna, hogy melyik választó, melyik választót vásárolta meg, hanem a Curia-ra bízta, hogy országunk eme legfőbb bírósága végezze a petíció-előkészítés nehéz munkáját és nyomozza ki, hogy valóban történtek-e conerét választási visszaélések és melyek azok? Bármennyire hihetetlennek látszik is, hogy ily vétkesen könnyelmű, sőt cynikus módon épüljön fel egy ily nagyfontosságú közjogi per, ez a tény most megtörtént és legfényesebb bizonyítéka a petítió I.—VI. fejezete, mely a bizottsági működés és találatkonyság böles eredményét tartalmazza úgy, a mint azt fennebb előadta. Nem is kívánhatják tehát kérelmezők, hogy ezen — minden komolyságot és határozottságot nélkülöző alakban, ötletszerűleg odadobott vádakkal a Curia komolyan foglalkozzék. És választást védők képviselője maga sem kíván a petíció megezáfolásával rendszeresen foglalkozni, annyival kevésbé, mert védőtársa, Dr. Ragályi valóban meggyőző módon és a legnagyobb részletességgel már megezáfolta a petíció minden pontját. Csupán a záróra kérdésére ohajt kiterjeszkedni.

Törvény szerint a záróra akkor tüzendő ki, a mikor a városrészek, községek a megállapított sorrendben már leszavaztak, illetve a sorrendben meg nem jelentek szavazásra felhívatlak. Kérelmezők szerint tehát a választási elnök rögtön, mihelyt a kimaradott városrészeket szavazásra felhívta, habár ezen felhívása eredménytelen maradt is, a zárórát ki kellett volna tüze, vagyis ki kellett volna tüznie a zárórát, mielőtt még egyetlen egy szavazat leadatott. Ez azonban nem a törvény végrehajtása, hanem annak kifigurázása, nem a nagyfontosságú választási aktus komoly keresztülvitele, hanem annak paródiája lett volna. A törvény nem láthatja előre mindazon eshetőségek sorozatát, melyeket a lüktető élet a gyakorlatban kifejleszt; nem láthatta és nem is látta előre azon eshetőséget, hogy a megállapított sorrendben egyetlen egy község vagy városrész se jelentkezzen, mert a törvény idézett §-a szövegének világos tartalma szerint csak azon eshetőségre gondolt, hogy a megállapított sorrendből egy vagy több városrész (község) kimaradhat. Nem, hogy megszegte volna tehát a vál. elnök a törvénynek a záróra kitűzésére vonatkozó rendelkezését, hanem a legnagyobb lelkiismeretességgel érvényre juttatta a törvénynek ama alapgondolatát, hogy minden választónak alkalom adassék szavazata leadására. De nem szenvedett sérelmet az idézett törvényhely még akkor sem, ha magunkévá tesszük a kérvényezők amaz álláspontját, hogy a sorrendben való felhívás után a zárórát kellett volna kitűzni, mert a vál. törv. 159. §-a nem az 1874. évi XXXIII. t.-cz. érvényben levő 75. §-ának rendelkezésével ellentétben, hanem azzal összeegyeztetve értelmezendő, már pedig ezen törvényhely szerint azon választók, kik a sorrendben szavazásra nem jelentkeztek, a többi választók szavazása után szavazhatnak és ekként a választási elnök csak az idézett törvényhely rendelkezését hajtotta végre, midőn a sorrenden kívül, de a záróra kitűzése előtt jelentkezett választókat leszavaztatta és pedig annyival is inkább, mert a 159. §. szerint is a záróra a szavazásra való jelentkezésre tüzetik ki, a miből természetesen és megdönthetetlenül következik, hogy azon választók, a kik már a záróra kitűzése előtt jelentkeztek, a záróra kitűzése előtt le is szavazhatnak. Kiténik ez a 159. §. és az 1874. XXXIII. t.-cz. hatályon kívül helyezett 83. §-ának egybevetéséből is.

A választók képviselőiben előterjesztett súlyos adatok, melyek a bukott párt választási visszaéléseit fényképszerűleg megrögzítették, láthatólag óriási meglepetést és konsternációt keltettek a választást támadók képviselőinél, kik közül Aigner Adolf a védekezés előkészítése és újabb utasítás beszerzése céljából 15

napi haladékat kért, mely kérelmet azonban a Curia rövid tanácskozás után azzal az indokkal utasított el, hogy az előterjesztett bizonyítékok mérlegelése amugy is csak az esetleg elrendelendő bizonyítási eljárás befejezése után kitűzendő tárgyalásra tartozik, ennek folytán a tárgyalás folytatását másnap d. e. 10 órára tüzte ki.

A tárgyalás harmadik napján Aigner Adolf elejtette a kérelemnek a vesztegetésre, etetésre, itatásra, erőszakra vonatkozó részét azon indoklással, hogy ez csak hosszas és költséges bizonyítási eljárással lenne keresztül vihető, ügyfelei pedig szegénysorsu tanárok, kiket e kockázatnak kitenni nem akar, külömben is a választási elnök által elkövetett mulasztások olyanok, hogy ezek alapján a választás amugy is feltétlenül megsemmisítendő. Hosszasan érvel utóbbi álláspontja mellett és terjengős ismétlései az elnök többszöri rendreutasítását vonják maguk után. Dr. Ragályi és Dr. Mayer rövid viszonzválasza után az elnök a határozat kihirdetésére október hó 27. napjának déli 12 óráját tüzte ki.

Az ekkor kihirdetett ítélet szerint a Curia a kérelmet elutasította és elmarasztalta a kérvényezőket, hogy a megválasztott országgy. képviselőnek és a választást védőknek 7000 korona költséget 15 nap és végrehajtás terfje alatt egyetemlegesen fizessenek meg, míg a kérvényezők képviselőinek saját ügyfeleikkel szemben 4000 korona költséget állapított meg, a biztosítékként letett 3000 koronát pedig Aigner kezéhez visszautalta. Az egyidejűleg kihirdetett indoklásra még visszatérünk.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1906. november 1.

— Augusztia főhercegnő a magyar nőkhöz.

Augusztia főhercegnő megható kérelmet intéz a magyar urasszonyokhoz. Csak egy virágszálat kér a tüdőbetegeknek a szeretteink sirjára teendő koszoruból. A jó szívekhez intézett fölhívás a következő: Egy szál virágot kér a József Kir. Hercege Szanatorium Egyesület abból a koszoruból, mellyel halottak napján a kegyeletos szív kedves halottjainak a sirját ékesíti. Ha minden sirra tett koszoruból csak egy virágszálat és a sirokon gyujtott mécsből csak egy lángot a tüdőbetegség terjedésének meggátlására följajlanak: ezer és ezer emberéletet lehetne megmenteni! Nem halna meg akkor nyolczvan-ezer ember tüdőbetegségben évente! Nem lenne annyi köny, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árva! Magyar Hölgyek! Siessünk a nemes emberbaráti czél támogatására! Tegyük jelszová: csak egy virágszálat a kegyelet koszorujából! És az életnek visszaadott ezrek fogják áldani jó cselekedetüket. Magyar Hölgyek! Áldozzuk a női szív egész lelkesedését ennek a nemzetsorvasztó kórnak enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánlják föl adományait a tüdőbetegek megmentésére. Minden adomány a József Kir. Hercege Szanatorium Egyesületnek küldendő: Budapest, IX., Lónyai-utca 47. Budapest, 1906. október hó. Augusztia főhercegnő.

— **Kinevezés.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter László János végzett főiskolai hallgatót ideiglenes minőségű m. kir. erdőgyakornokká a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter Schalát Béla m. kir. erdőgyakornokot a máramarosszigeti erdőigazgatóságtól a szászsebesi erdőhivatalhoz helyezte át.

— **Változások a mi katonai köreinkben.** A „Verordnungs-Blatt“ okt. 27-iki számában olvassuk a következőket. 1. Ö cs. és apost. kir. felsége Ulrich Henrik cs. és kir. ezredes-brigadérost őrnaggyá nevezte ki és Balogh Zsigmond dr. cs. és kir. II. oszt. ezredorvost jelen minőségében Mezőhegyesre helyezte át.

— **A székesegyházban** október hó 29-én II. Rákóczi Ferencz és bujdosó társai hamvai hazahozatalának ünneplése alkalmából szent misét püspök ur ő nagyméltósága mondott, természetesen fényes segédlet mellett. A szent beszédet Zlamál Ágoston főgimn. tanár tartotta a töle megszokott lelkesedéssel. A templom zsufolásig megtelt s nehéz szívvel nélkülöztük ott a katonai hivatalokat, miután más minden hivaltalt ott láttunk.

csak veszedelmet és betegséget hoz. A hányás-hasmenés garázdálkodik ezeknél a gyermekeknél és a halálosz száma kétségtelenül rengeteg nagy volna, ha újabb időben nem állna az orvos rendelkezésére olyan szer, a mely rendkívüli módon beválik és a legteljesebb sikerrel alkalmazzzák mindama betegségek ellen, a melyek az anyatej híján levő gyermekeket meglepi. Ez a Kufekke gyermekliszt, egy egészen kitűnő szer a csecsemők és kis gyermekek nyáron fölépő gyomor- és bélbetegségei ellen. Ez a liszt mint hozzátétel a tehéntejhez a gyermek gyomrában könnyen emészthetővé teszi a tejet, csökkenti a bélben az erjedést és a mi nagyon fontos, ezáltal mindenféle betegség csírájának rossz

— **Teleki Árvéd grófot** az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ alelnökének választotta meg.

— **Gáspár Jánost**, a nagyenyedi v. kerület országgy. képviselőjét a képviselőház beválasztotta a közoktatásügyi bizottságba.

— **Menyegző.** Benedik Vincze helyi lakos, építkezéseknél felügyelő 1906. október hó 30-án kötött törvényes házasságot Walther Friedrika Mária hajadonnő, gyulafehérvári lakossal.

— **Eljegyzések.** Artner Viktor a cs. és kir. közös hadsereg hadnagya eljegyezte Jirászek Etelkát, Jirászek Ferencz helybeli építész polgártársunk kedves leányát.

Czirner Ákos vármegyei aljegyző (Nagyenyed) és Józsa Ilonka (Ujpest) jegyesek.

— **Halálozás.** A marosváradjai Glück családot súlyos veszteség érte. Meghalt a családnak még élő feje özv marosváradjai Glück Mórné szül. Stern Johanna, akinek takarékes gazdálkodása segítette elő a család anyagi előhaladását és azt, hogy az előhaladás után minden jóra és szépre nagyobb áldozatokat tudott hozni. Főként a mióta a városba beköltözött, nem volt egyetlen jótékonyági mozgalom, melyre az áldozatokban elől nem járt volna s tudásunk szerint az állami és izraelita elemi és a városi ipari s kereskedelmi iskolához 800—800 korona jutalmi alapítványt tett le. Haláláról a családi gyászjelentés a következőleg szól: „Marosváradjai Glück Adolf és testvére özv Dr. Gárdonyi Antalné szül. Glück Sarolta mint gyermekek, valamint a számos rokonság nevében a megtört szív legmélyebb fájdalomával tudatják, hogy a forrón szeretett anyja, nagyanya, anyós, testvér és rokon marosváradjai Glück Mórné szül. Stern Johanna életének 69-ik évében f. hó 28-án rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Az Istenben boldogult drága hült tetemei kedden f. hó 30-án d. u. 2¹/₂ órakor fognak a Novák Ferenc-téri gyászházból a helyi izr. sirkertben levő családi sirboltba örök nyugalomra kísértetni. Béke legyen porai felett! Gyulafehérvárt, 1906. évi október hó 29-én. — Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Az apácák Rákóczi ünnepe.** A helybeli rkath. leányiskolában a növendékek néhány szülő és az igazgatóság és apácák jelenlétében nagy bensőséggel ünnepelték Rákóczi fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatalát. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Nyitány, Kéler Bélától. Zongorán: Öelberg M., Both I., Puy I. Pap A. A hazáról, Petőfi Sándortól. Szavalja: Nagy E. 3. Rákóczi induló. Karének. Nemzeti ünnep, Horváth Gézától. Zongorán: Flórea O., Czepnik M. 5. Rákóczi Rodostón, Várady Antal. Szavalja: Papp H. 6. Kurucz ábránd. Czimbalmón: Gönczy N., zongorán: Szigethy R. Ü. Édes szülő anyám, Szabados Bélától. Éneklik: Brády E., Csia K. Papp H., Meisels B., Ábrahám B. 8. Magyar dalok, Aggházy Károlytól. Zongorán Papp A. 9. Czinka Panna, Farkas Imrétől. Szavalja: Czeglédy V. 10. Rákóczi induló, Lisztől. Két zongorán: Brády E., Öelberg M., Puy I, Both I. A műsort a növendékek az ünnepség méltóságához méltó tudással és lelkesedéssel adták elő. Méltó megkeronázása volt az ünnepségnek az igazgató dr. Ujfalussy apát-kanonok ur lelkesítő beszéde is.

— **Szent Imre ünnepély.** A gyulafehérvári rkath. főgimnázium tanárkara és ifjúsága védőszentjének Szent Imre hercegnek emlékére november 5-én d. e. 10 órakor a gimn. dísztermében ünnepséget rendez. Az ünnepség előtt a székesegyházban isteni tiszteletre vonul a tanuló ifjúság. Itt alkalmi szent beszédet Rack József papnev. int. tanulm. felügyelő fog mondani.

— **A kath. legényegylet** színielőadást rendez nov. 11-én. Molièrenek A fősvény című vígjátéka kerül színre. Szereplőkről, s egyéb tudnivalókról jövő lapszámunkban.

— **Ünneprontó ágostai evangélikus „püspök“.** Scholtz Gusztáv bányakerületi evangélikus „püspök“ ur a Deák-téri ágost. evangélikus templomban Thököly Imre fejedelem hamvai fölött tartott „egyházi“ beszédét jónak látta a következő történeti hazugságokkal fűszerezni: „A protestans üldözés magyarirtássá fajult. Katholikussá legyen az ország, legyen szolgál, legyen koldus — követeli Kolonics. A vallásszabadságot biztosító magyar törvényeket megtartani nem köteles a magyar király — hirdeti Bársony. Hiszegő vagy honta.

talajt nyújt a fejlődésre. A Kufekke gyermekliszt, mivel ugyanazokat a tápláló anyagokat tartalmazza, mint az anyatej, kiváló készítmény, amely nevezetesen az izom- és csontképződést is jelentékenyen fejleszti a gyermek testében. A Kufekke-lisztnek, melyet sok ezer orvos rendel, egy házból sem volna szabad hiányoznia, mert lényegesen megkönnyíti a fiatal anya súlyos gondját kis kedveltje ésszerű táplálása tekintetében és aránylagosan olcsósága következtében mindenütt megszerezhető.

lan számüzött legyen a protestáns — parancsolja Szelepesényi. A magyar, ha protestáns, vérpadra való — szól Caraffa. — Nos hát ezek mind szemenszedett és protestáns írók által is rég megezáfolt történeti hazugságok. De ha igazak volnának is, vajjon ildomos, tapintatos eljárás volt-e azokkal a most lezajlott nagy nemzeti ünnepen előhozakodni s a jelenlevő katolikusok, főurak és főpapok ünneplő lelkét így vérig sérteni? Hátha Fraknoi Vilmos jeles történész püspök ur is hasonló zsánerben tartotta volna meg a magypr határon a hazaszállított dicső hamvakat beszentelő imáját, mit gondol Scholtz ágost. evangélikus „püspök“ ur, mi lett volna a gyönyörű nemzeti ünnepből? Bizony, bizony lehetett volna abból egy beláthatlan következményekkel járó nemzeti kavarodás. De hát Fraknoi püspök ur, hála az ő finom érzékének, sokkal bölesebb, sokkal ildomosabb, sokkal tapintatosabb volt, hogysem beálljon ünneprontónak.

— **Köpenick lepipálva.** Az e lapok f. évi okt. 18-iki számában „A kegyelemdőfés“ czímen közölt cikkre, melyben okmányokkal beigazoltuk, hogy Küffer Béla, ki a „Demokraczia“ czimű páholyból 1904. november és december közötti időben kilépett, továbbra is benmaradt Kádár Béla néven, a „Közművelődés“ mellözve ezen cikket s rövidesen arra csak hivatkozva, f. évi 43-ik számában a következő igazoló választ adta közre:

„Minden további nyájaskodás elkerülése szempontjából kijelentjük, hogy Küffer—Kádár tényleg egy és u. azon személy. Kezeink között van a Demokraczia páholy pecsétjével s a főmester saját kezével irt s aláírásával ellátott 193—1906. sz. a. k. levele, melyben értesít, hogy Küffer—Kádár Béla a páholy kötelekeiből *már régebben* kilépett s egyben megküldi a Symbolicus nagy páholy és Demokraczia páholy hivatalos pecsétjével ellátott elbocsátási okmányt, amely hivatalosan igazolja, hogy Küffer—Kádár Béla a páholy 1905. nov. 13-án tartott I. fokú munkáján a páholy kötelekéből elbocsátatott.

E két hivatalos iratot bárkinek megmutatjuk. Itt csak azt hozzuk a cikkíró emlékezetébe, (mintha bizony mi azt nem tudnók elég jól!) hogy a képviselő választás 1906. május 2-án történt. Ezekután aki tovább akar még döfni, tessék, megteheti, (a mint látjuk, erre csakugyan szükség van, mert a bestia még liheg), de mi tartjuk magunkat ahhoz az elvhez, hogy írás beszél (szemfényvesztésül) . . . s a karaván halad, (no majd megakad!)“

Igy beszél tehát az igazoló-írás. Küffer, mint Kádár is kilépett a páholyból s hivatalosan elbocsátatott; bizonyítja pedig ezt a páholy hivatalos elbocsátási okmánya. Mintha bizony nem bizonyította volna ugyanezt, ugyanazon páholy-nak az 1904. év nov. 10-től decz. 31-ig folyó időre a kilépetteket felsoroló hivatalos névjegyzéke, láttuk minő igazsággal! És még vannak emberek, a kik ilyen szemfényvesztő és világcsaló „elbocsátási okmányokat“ elhisznek s meghízott betűkkel, mint színigazságot világgá kürtölnek!

Köpenick! te le vagy pipálva. Egy „zseniális“ czipészegény szerezte világra szóló hírneved egy csapásra pocskéká tette, elrabolta a — Közművelődés.

Kaczagjunk? Ne! Szánakozzunk.

Az az „ismert kéz.“

— „**A Tulipánkert-Szövetség**“ kiadta „Hivatalos közleményeinek“ 1-ső számát. Benne szózatot intéz a nemzethez, a melyben elmondva az alakulás eseményeit s a czélok fontosságát, az egyesületbe lépésre ösztönöz mindenkit. Itt citáljuk azokat a sürgős teendőket, miket az igazgatótanács ilyenekül ismer: Szövetségünk igazgató-tanácsa szeptember 29. és október 12-én megartott ülésén az iparfejlesztés érdekében elhatározta: 1.) a magyar házi-ipar felkarolását az egész országban; 2.) a magyar kézműipar és gyári iparczikkek állandó szemléltető gyűjteményében a „magyar ház“ létesítését; 3.) a házi-ipar kereskedelmi részének lebonyolítása érdekében egy részvénytársaság alakítását; 4.) a magyar iparvédelem érdekében a Szövetség védőjegyének kiadását; 5.) a magyar áruczikkek forgalmának növelése érdekében a kereskedésekben a Szövetség védelme alatt „magyar osztályok“ létesítését; 6.) ugyancsak a magyar áruk forgalmának emelése czéljából a „magyar gyártmányok beszerzési forrásai czimjegyzékének“ olesó kiadását.

A magyar házi-ipar fellendítése czéljából a Központ december 1-én Budapestn házi-iparczikkekből kiállításal egybekötött vásárt rendez. E vásár előmozdítása érdekében kérjük a fiókok t. Vezetőségét és annak tagjait, valamint a nagyközönséget is, hogy a rendelkezésükre álló házi-iparosok czímeit a készítmények megnevezésével hozzánk mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

— **A hol mások nyernek, ott ez önnek is módjában áll.** Még csak ez év május 5-én nyitotta meg a Dörge bankház IV. Kossuth Lajos utca 4. sz. alatt új osztálysorsjáték főelárusító helyét, és ezen rövid idő alatt ott egymás után nyerték a főnyereményeket. Egyetlen huzás sem mult el annélkül, hogy a nevezett bankház vevőinek tetemes nyereményeket ki ne fizetett volna. A most lefolyt 5-ik és 6-ik huzásban a két legnagyobb nyeremény ezen szerencsés bankházból került ki. Az ilyen példátlan eredmények hire természetesen szájról szájra jár és nem csoda, hogy most egész Budapest osztálysorsjegyeit a Dörge bankházánál Budapest (Kossuth Lajos u.) vásárolja. Mai számunk összes példányaiban a népszerű bankház egy eredeti művészies kivitelű lapját csatoljuk és erre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A boritaladó és a vidéki egyesületek.** A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete,“ mely már 4 év óta lankadatlanul küzd a boritaladónak leszállítása, illetve eltörlése mellett; e napokban az összes vármegyei gazdasági egyesületekhez, szőlészeti egyesületekhez, gazdakörökhöz, átiratott intézett, hogy ők a maguk hatáskörében is mindent kövessenek el ezen igazságtalan és hazai szőlőmivelésünkre nézve vészes adó ellen. Ehhez az átiráshoz az egyesület egy rövid memorandumot is mellékel, mely kivonata a „M. Sz. O. E.“ kiadásában évek előtt megjelent Dr. Drucker Jenő-féle könyvnek „A boritaladó az ő prohibív nagyságában legnagyobb sérelmét képezi szőlőbirtokosságunknak, mert megakadályozza a bor belföldi fogyasztásának térhódítását.

— **A szerencse otthona.** A sokat áhitozott, mindenki által ostromolt szerencse ezernyi szeszélye kiszámíthatatlan. Hiába üldözzük, ha nem akar közeledni felénk, míg sokszor önmagától szinte következetesen kegyeibe fogad bennünket. Talán legjobb bizonyosság erre az osztálysorsjáték. Ha például a Gaedicke A. budapesti bankház eredményeit nézzük, ugy a most lefolyt sorsjátékban mint a multban is, tapasztalhatjuk, hogy ez a bankház valósággal állandó otthona a szerencsének. Ugyszólván minden napra esik egy főnyeremény a Gaedicke bankházban, melynek ügyfelei a mult osztálysorsjátékban többek között a 400.000, 60.000, háromszor a 30.000 és 20.000, a mostaniban pedig a 90.000, 50.000, 25.000 és négyszer a 15.000 koronás főnyereményeket nyerték. Ez a körülmény, meg a Gaedicke bankház mindenkor pontos és gyors ügykezelése magyarázzák azt a hatalmas forgalmat, melynek e közmondásos szerencsés bankház örvend.

— **A kabalisztika** segítségével minden név és születési év részére szerencse sorsjegyeket helyezett el pecsét alatt a Kiss Károly és társa bankháza (Budapest, Kossuth Lajos utca 13.) Mindenki kihasználhatja az alkalmat! Irja meg nevét, születési évét és a Kiss bankház azonnal elküldi a pecsét alatt lévő szerencse sorsjegyet. — Köztudomásu hogy, a Kiss bankház által már sok ezer család lett gazdag és boldog. Kisérelje meg szerencsésjét mindenki Kissnél mert, Kiss szerencsése nagy.

— **Az iskolai ifjuság reggelije.** A mennyire ismeretes és tudományosan bebizonyítva van, hogy a gyarmatkávé rendszeres élvezete, tartam és egyéniség szerint káros következményeket, mint magas foku idegességet, gyomorbajt, bémulást és szívszélhűdést maga után von, ép oly kevésbé képes megválni a modern izgatató élvezetek után hajhászó ember ettől a mindennapi szokássá vált élvezet-italtól. Ép úgy van vele, mint a dohányzó, vagy iszákos ember a folyton ingerlő méreg-hatással. De mibe látjuk szükségét annak, hogy már ifjuságunkat is erre a méreghatásra szoktassuk? Miután az iskola már ügyis megerőlteti, felizgatja, gyakran tulterheli a gyermeket, legalább minden egyéb izgatószer-től megóvni kellene őt. Amint nem szabad a gyermek-nek szeszes italt nyújtani, ép oly kevésbé kellene neki a felizgató gyarmatkávé adni, mely gyakran későbbi betegségek csirait veti el, az okot aztán rendszerint más-nak tulajdonítjuk. De mit ajánlhatunk pótlásul az any-nyira hátrányos gyarmatkávé helyébe? Hosszu évi tapasztalat után a Kathreiner-féle Kneip-malátakávé minden tekintetben kellemesen gerjesztő, lápláló és vérképző reggeli italnak bizonyult! a külön elkészítésével járó fáradságot bőven jutalmazza a gyermek üde, egészséges színe, eltekintve attól, hogy ezáltal minden családban lényeges megtakarítás elérhető. Természetesen szigoruan ügyelendő arra, hogy csakis a valódi Kathreiner hasz-

náltassék az eredeti zárt csomagokban, melyeken mint védjegy Kneipp páter arczépe látható. Egyedül csak ez bírja a kellemes kávézamatot, jóízű és kiadós a használatban.

Nyilatkozat.

A gyulafehérvári országgyűlési képviselőválasztás ellen intézett kérelem elutasítása alkalmából a Küffer-párt köréből oly hírek kerültek forgalomba, mintha a kérvényező képviselője a petitió jelentékeny részét azért ejtette volna el, mert ez irányban László Mihály, illetve ennek pártja és dr. Küffer Béla között pénzalapon megállapodás jött volna létre. Habár ezen általánossá vált hírek keletkezésének kútforrása a homályba vész és habár különösnek tűnhetik is fel, hogy épen én keljek védelmére dr. Küffer Bélának e diffamáló váddal szemben, mégis az igazság érdekében ezennel kijelentem, hogy sem dr. László Mihály országgyűlési képviselő úr, sem én, sem dr. Küffer Bélával vagy más közvetítő személylyel, sem közvetve, sem közvetlenül a petitió elejtését czélzólag Budapesten semmiféle tárgyalást nem folytattunk, sőt dr. Küffer Bélával egyáltalában nem, a választást támadók képviselőivel pedig csak a Curián érintkeztünk. Minden ezzel ellenkező hirtelést alaptalan rágalomnak jelentek ki.

Gyulafehérvárt, 1906. október 31-én.

Dr. Mayer Ödön,

ügyvéd,

a választást védő választók képviselője.

IRODALOM.

* **Erdélyi Oltáregyesületi Lap.** Ennek a mi katolikusaink hitéletében kiválóan szükséges folyóiratnak megjelent az októberi száma. Ennek tartalma a következő: Főtisztelendő Szerkesztő Úr! — Szentségimádásra. — Sötét ábrák, vagyis erkölcsi képek. — Zalatnára,—án,—ról. — Egy utitársamnak. — Az öröklámpa. — Az ifju szivak az oltár zsámolyán. — Sanguis Martyrum semen Christianorum. — Apróságok a lelkiéletből. — Rákóczi emlékiratából. — Egyesületeink életéből. — Különfelek. Két híret itt is felemlítjük egyik, hogy „Farkas Gizella Brassóban egyszerre 70 előfizetőt gyűjtött s a pénzt 140 koronát egyszerre be is küldötte.“ Ez elég vigasztaló ránk is, de rája méginkább. A másik az, hogy „a kath. nagygyűlésen a központi oltáregyletet Ávéd Jákóné elnök férjével, dr. Csubry Bonifáczné főjegyző, férjével, Roska Józsefné pénztáros leányával és az igazgató képviselte.“ — Ezt a mi egyházi lapunk közölni nem tartotta érdemnek és azért mégsem íz ez a lap személyek ellen gyűlölséget.

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállításához mindig a pénzzel, ügyességgel és gondnal megszerezhető legjobb anyagok használtak. A Scott-féle Emulsió készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógyszerkamájolaj lesz feldolgozva és így a többi alkatrész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsió rendkívüli táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngeség minden elképzelhető eseteiben mint kitűnő tápszer oly gyakran rendeltetik. A Scott-féle Emulsió hatásának erejében messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és **75 fillér le-vélbélyeg** beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára“
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 34—50.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszer-tárban.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemű nikkell-, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szolid arany és ezüst árukat, hangszereket, acél- és bórurak stb. ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra	...	K 3.-
System Roskopf patent óra	...	K 4.-
Svájci eredeti system Roskopf patent óra	...	K 5.-
Bejegyzett „Sas Roskopf“ nikkell rem.	...	K 7.-
Ezüst remontoir óra „Gloria“ művel	...	K 7.60
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel	...	K 11.50
Ezüst óra K 2.90, Konyhaóra	...	K 3.-
Schwarzwaldi óra K 2.80, Kakukóra	...	K 8.50

Minden óráért 3 évi írásbeli jóállás. — **Ninosen** kockázat! Becserélés megengedve, vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első óragyár és szétkúld. szírház,
Brüx 1244 szám. (Csehország.)

MAGGI FÉLE ÍZESÍTŐ

nélkül ne együnk levest!

Hogy hívják? Mikor született? Nincs többé csalódás!

Szerencsáját lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet!

Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el

pecsét alatt, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

A boríték hátsó oldala:

"JÁNOS,"

Születési év: **1877.**

KISS
szerencsése
NAGY!

Használja ki az alkalmat.

Fogadja lepecsételve szerencsáját tőlünk.

Írja meg nevét, születési
évét és mi azonnal küldjük

pecsét alatt

az ön részére elrett
szerencsesorsjegyet.

Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsése Nagy”

jelmondás híveihez csatlakozott, nálunk lelte szerencsáját; merítsen Ön is a **Kiss** bankház kiadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk

szerecséjének lepecsételt záloglevelét és gazdagság meg jólét közel lesz Önhöz.

XIX. sorsjáték I. osztályának huzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K. **150.** Egy negyed K. **3.—.** Egy fél K. **6.—.** Egy egész K. **12.—.**

Kiss Károly és Társa

magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-UTCA 13.

Fiókok: **VI., Váci-körut 5. sz.** **VII., Erzsébet-körut 22. sz.**

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legszebb gyümölcsfák.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany.
1 millió előkerítés csemete.
Setaterfák • Diszcserejek • Rózsák.
Bogyogyümölcsök stb.

Kifogástalan szőlőoltványok.

1 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és
gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű **férfiöltöny, felöltő vagy télikabát**

KRAUSZ F. és TSA
uri szabóüzlete. Budapest, Kerepesi-út 69. Vidékremintákat mértékvételi utasítással bérmentve.

Ne mulasszon el kérni ingyen és bérmentve prospectust és mintákat a legjobb styriai **férfi- és nőilodenből**

vadászatra, erdőszetre és turisztikára, valamint az összes divatszövetekből férfi- és gyermeköltönyökre, felöltőkre, ulsterekre, a legelőszöbttől a legfinomabb minőségig, az általános jó hírnévnek örvendő első és legnagyobb lodenkivitelű cégétől, **OBLACK VINCZE**, cs. és kir. udvari posztószállító, **Graz, Murgasse 9c.**

József főherceg ö cs. és kir. fensége udvari szállítója.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg ö kir. fensége szállítója.

Sürgőnyozim: Gottschlig Budapest. Telefon 886.

Gottschlig Ágoston

cs. és kir. udvari tea-, rum- és cognac-szállító.

Központi iroda és gyári telep: VIII. Futó-utca 54. (saját ház.)

Városi raktár: IV., Váci-utca 11. sz. a „Mandarinhoz”, a „Korona” kávéház mellett.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván-teák, jamaikai, brazilai és cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben eredeti csomagok- és palaczkokban, eredeti árak mellett.

= Árjegyzék ingyen és bérmentve. =

II. Rákóczi Ferencz

olajszinnyomatú arcképét K. 1.20 előzetes be-
küldése ellenében bérmentve küldi:

KLEIN S.

BUDAPEST, VII., Kertész-u. 27. szám.

Ismét

óriási szerencse

Gaedickenél!

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődém az utóbbi két sorsjátékban annyi főnyereményhez jutott, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Naponta 1 főnyeremény

Gaedickenél.

Csak az

utolsó két sorsjátékban

a következő főnyereményeket fizettem ki t. vevőimnek:

A legnagyobb főnyereményt

400.000 kor.-t

a 19.406 számra

90. ezer koronát a	3148 számra
60. „ „ „	3952 „
50. „ „ „	64714 „
30. „ „ „	42778 „
30. „ „ „	88837 „
25. „ „ „	15900 „
20. „ „ „	88000 „
15. „ „ „	43841 „
15. „ „ „	95793 „
15. „ „ „	115220 „
15. „ „ „	121497 „
15. „ „ „	97214 „
10. „ „ „	35828 „
10. „ „ „	71772 „
10. „ „ „	42529 „

Aki egy főnyereményhez akar jutni, az játszik feltétlenül **Gaedicke** szerencsegyűjtődjében, mert eddig ott nyerték behozonyíthatólag, a legtöbb főnyereményt.

Az I. osztály huzása már

**november hó 22.
és 23-án kezdődik.**

A sorsjegyek ára:

Egy egész Egy fél Egy negyed Egy nyolczad sorsjegy

12.— 6.— 3.— 1.50 korona.

Minden vevőmnek postabefizetési lapot küldök, mely által pénzküldemények postadíjmentesen utalhatók át.

Vevőköröm sorsjátékra nagyob-
bodik, mely körülmény fényes bizonyítéka an-
nak, hogy gyűjtődém a lakosság minden ré-
tegében közkedveltségnek örvend.

Kisérelje meg egyszer szerencsáját **Gaedicke** szerencsegyűjtődjében s Ön
bizton számíthat eredményre.

Gaedicke

bankház, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 11.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobban fájdalomcsillapító szerek bizonyított közvényénél, oszlanál és megújításoknál, bedörzsöléskeppen használva. Figyelemre méltó, súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozában csomagolva. Ára üvegekben K. 80, K. 1.40 és K. 2. — üvegezők minden gyógyszerárban kapható. —

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárja az „Arany Orsolyához”, Prágában
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

6 nap alatt
Amerikába

személyszállítás
Kanadába és Argentínába

Kérjen utasítást.
Levelező lap is elég.

Falk és Társa
magyar osztálya

Hamburg, Raboisen 30. szám.

Acetylen világítási berendezések.

Önálló teleppel, a szabadalmazott „LUX” készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő, carbide a vízbeeső rendszerű, teljesen **veszélytelen** fejlesztők.

Electromos világítási

és **erőátviteli** berendezések. Specialitás: önálló kis telepek (electrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére.

!! Kezelés nincsen, olcsó vételár !!

Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fill.-be, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül.

MOTOROK: benzínre, gázra, nyersolajra, stb.-re, bármilyen célra.

Fejér és Schmidt Bpest
Étvös-tér 2.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **27 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig:**

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 5 a 100.000, 3 a 90.000, 3 a 80.000, 3 a 70.000, 4 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztály-sorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre 62.500 pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona,

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 2 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 2 a 70.000, 2 a 60.000, 2 a 50.000, 3 a 40.000, 3 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt. —.75, vagy K. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3 korona.

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.—, „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ 12 „

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 11-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és T. SA

Sürgönyeim: Törökék, Budapest.

Bankház R.-T. BUDAPESTEN.

Sürgönyeim: Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházunk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a.

I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Teréz-körút 46/a.

III. fiók: Múzeum-körút 11/a.

HOGY EGESZSÉGÜNKET ÖVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR „RÉPÁTI”

BÁTHORI-FORRÁS ÉGVÉNYES GYOGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belügyminiszteri rendelet 5391/V. III. 1890. szám

Kizárólagos lerakata Gyulafehérvár és környéke részére
Id. Misselbacher J. B.-nél Gyulafehérvárt.

ROSNER LÁZÁR

legnagyobb, legdusabb és legfényesebb női és férfi

divatáru üzlete Gyulafehérvárt.

Érdemes, mint látványosság.

Becses, minthogy a legjobb.

Hasznos, mert a legelőnyösebb.

Jó ízléssel választott divatcikkjei közül

említést érdemelnek a következők:

Mennyasszonyi kelengyék.
Hazai és külföldi divatalkalmak.

Blous és ruhaselymek.
Divatos vásznak.
Batiszt és karton.
Delinek.

Napernyők.
Szövött és kötött árúk.
Bőröndök.
Szőnyegek.
Pokróczok.

Úri ingek.
Gallérok.
Kézelők.
Nyakkendők.
Esőernyők.

Valódi hazai s Borsalino olasz kalapok
egyesedüli rak.ára.